

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ Β' ΤΑΞΗΣ
ΠΕΜΠΤΗ 29 ΜΑΪΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Κείμενο από το πρωτότυπο (στίχοι 672 -691)

- (ΚΡ.) Ἀναρχίας δὲ μεῖζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὅλυσιν, ἥδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἥδε συμμάχου δορὸς
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων
- 675
- σῶζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἡ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἡσσητέα·
κρείσσον γὰρ, εἵπερ δέη, πρὸς ἀνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἥσσονες καλοίμεθ' ἄν.
- 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μέν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ἂν λέγεις δοξαῖς πέρι.
- ΑΙ. Πάτερ, θεοὶ φύουσιν ἀνθρώποις φρένας,
πάντων ὅς' ἐστὶ χρημάτων ὑπερτάτων·
Ἐγὼ δ' ὅπως σὺ μὴ λέγεις ὀρθῶς τάδε,
- 685
- οὔτ' ἂν δυναίμην μήτ' ἐπιστάμην λέγειν
γένοιτο μεντὰν χάτέρῳ καλῶς ἔχον.
Σοῦ δ' οὖν πέφυκα πάντα προσκοπεῖν ὅσα
λέγει τις ἢ πρᾶσσει τις ἢ ψέγειν ἔχει·
τὸ γὰρ σὸν ὄμμα δεινὸν ἀνδρὶ δημότῃ
- 690
- λόγοις τοιούτοις, οἷς σὺ μὴ τέρψῃ κλύων.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- Α.** Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας τους στίχους 672-680 (Ἀναρχίας δὲ μεῖζον ... καλοίμεθ' ἄν).

Μονάδες 30

Β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Με βάση τα δεδομένα του πρωτότυπου κειμένου, πώς τοποθετούνται ο Χορός, ο Αίμονας και ο "δημότης" απέναντι στο υπέροστο για τον Κρέοντα αίτημα της πειθαρχίας;

Μονάδες 10

2. Με αφορμή τους στίχους 678-680 να εξηγήσετε γιατί ο Κρέων θεωρεί τόσο βαρύ γι' αυτόν να ηττηθεί από μια γυναίκα;

Μονάδες 10

3. Να συγκρίνετε τη στάση που παίρνει ο Χορός απέναντι στον Κρέοντα:

α. στους στίχους 681-682 από το πρωτότυπο και

β. στους στίχους 207-216 από το μεταφρασμένο που ακολουθεί.

Κείμενο από μετάφραση (στίχοι 207-216)

(ΚΡ.) Αυτή 'ναι η θέλησή μου· ποτέ δε θα τιμήσω **207**
εγώ περισσότερο τους αδικούς από τους δίκαιους.

Νεκρό και ζωντανά το ίδιο θα τιμήσω
αυτόν που με της πόλης τα νερά πηγαίνει.

ΧΟ. Ό,τι σ' αρέσει, Κρέοντα, να κάνεις,
γι' αυτόν που δυστροπεί, γι' αυτόν που πειθαρχεί στην
πόλη.

Είναι δικαίωμά σου να κάνεις χρήση νόμου, όπου θες,
για πεθαμένους· ακόμη και για μας τους ζωντανούς.

ΚΡ. Εγγυητές τώρα να γίνετε των λόγων μου.

ΧΟ. Βάλε να φορτωθεί το βάρος νεότερος κανείς.

216

Μονάδες 10

4. Ποιο το περιεχόμενο των παρακάτω όρων που αναφέρονται στο αρχαίο ελληνικό δράμα:

επεισόδια, στάσιμο, μύθος, ήθος, διάνοια.

Μονάδες 10

5. Να γράψετε δύο ομόρριζα (απλά ή σύνθετα, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας) για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

ἀναρχίας, ἀναστάτους, τροπάς, κεκλέμμεθα, φύουσιν.

Μονάδες 10

6. Να γράψετε τον τύπο που σας ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

ἀνδρός: γενική πληθυντικού

πάντων: δοτική ενικού

ἐκπεσεῖν: απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια φωνή

καλοῖμεθα: γ' ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή

λέγεις: β' ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου β' στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

7. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις παρακάτω λέξεις:

ἀναστάτους, χρόνῳ, λέγειν (στ. 682), ἀνθρώποις, ὀρθῶς.

Μονάδες 10

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**